SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY · УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. CII. No. 41. JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, MARCH 3, 1995. CENTS 50 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ І НЮ ЙОРК П'ЯТНИЦЯ, 3-го БЕРЕЗНЯ 1995 р. Ч. 41. РІК CII.

В. ПИНЗЕНИК ПРИЙНЯВ АМБАСАДОРА ЗСА

Київ (Р. Р.). — У понеділок, 27-го лютого, перший віцепрем'єр-міністер Віктор Пинзеник прийняв амбасадора ЗСА в Україні Вілліяма Ґріна Міллера і директора місії Аґентства міжнародного розвитку ЗСА Ґреґорі Гюбера.

Під час зустрічі обговорювалося економічну ситуацію в Україні та хід переговорів з Міжнародним валютним фондом. За словами Пинзеника, вже майже досягнуто домовлення щодо надання Україні стабілізаційного кредиту і українська сторона очікує в половині березня приїзду до Києва керівників Міжнародного валютного фонду. Водночас керівництво України продовжує курс на розважну макроекономічну політику і тверду монетарну підготову для поступу економічних перетворень.

Американські представники поінформували про готовість надати Україні науково-методичну та фінансову підтримку процесів приватизації та створення ринку цінних паперів.

Закордонні фахівці прибувають в Україну

Київ (Р. Р.). — Сюди 27-го лютого прибув політичний радник дирекції Ради Европи, постійний представник цієї організації в Україні Іржі Вогль. Метою його відвідин є слідкування за процесом правних і ринкових реформ та наближення вступу України до Ради Европи.

У Міністерстві Закордонних Справ І. Вогль зустрівся з першим заступником міністра закордонних прав України Борисом Тарасюком. Відбулися зустрічі також у Міністерстві Юстиції, у Міністерстві в Справах Національностей, Міґрації і Культів, Спілці Правників та з іншими представниками українських державних структур.

Того ж дня до Львова прибула група військових фахівців із ЗСА для участи у конференції і підготови пляну українсько-американських військових навчань „Щит миру-95", що відбудуться наприкінці травня. Конференція триватиме до 3-го березня. Українську делеґацію на конференції очолює командуючий сухопутніми військами генерал Василь Собков, американську — командир третьої мотопіхотної дивізії генерал Ленард Голдер. Гості ознайомилися з Яворівським військовим полігоном.

Літній час в Україні розпочнеться 26-го березня

Київ (Р. Р.). — тут 27-го лютого Кабінет Міністрів ухвалив постанову, що на всій території України 26-го березня годинники будуть переведені на одну годину вперед у зв'язку з переходом на „літній час".

Тим часом у Верховній Раді прокомуністично зорієнтовані депутати вже не вперше виступають за скасування „літнього часу" і за перехід на московський час. Президія Верховної Ради України рекомендувала ініціяторам переходу на московський час довести правомірність чи слушність своєї думки Державному комітетові стандартизації і сертифікації. Комітет не знайшов у цьому нічого слушного, окрім завуальованого політичного змісту".

ХОЧУТЬ ЗЛІКВІДУВАТИ ТРИ УКРАЇНСЬКІ УНІВЕРСИТЕТИ

Філядельфія (Н. Пазуняк). — Микола Плав'юк, колишній Президент УНР в екзилі і голова ОУН, вислав телеграму до Президента Леоніда Кучми, повідомляючи його, що заступник міністра освіти України Юрій Бугай вирішив зліквідувати Запорізький, Прикарпатський і Волинський університети.

М. Плав'юк апелює до Президента негайно змінити це рішення, яке іде в розріз із запевненням Л. Кучми перед українськими громадами в ЗСА і Канаді про підтримку українській науці, культурі та мові.

М. Плав'юк уважає, що рішення Ю. Бугая викличе глибоке незадоволення серед цілої української громадськости. Тому М. Плав'юк закликає Президента Л. Кучму негайно звільнити Ю. Бугая і замінити особою, яка буде дбати і допомагати українській науці, а не її нищити.

ПОСИЛЮЄТЬСЯ БОРОТЬБА ЗІ ЗЛОЧИННІСТЮ

КИЇВ (УНІАР). — Начальник головного управління кадрів Міністерства Внутрішніх Справ України Зіновій Скавуляк повідомив, що за розпорядженням Президента Леоніда Кучми протягом місяця відбудеться ротація керівників усіх обласних управлінь з питань боротьби з організованою злочинністю.

В апаратах обласних управлінь працюватимуть представники управлінь Служби Безпеки України, які також борються з організованою злочинністю. Вони координуватимуть дії МВС та СБУ на місцевому рівні і забезпечуватимуть обмін інформацією. Начальник Київського обласного управління СБУ Володимир Лихоузов сказав, що дії правоохоронників щодо бандитських угруповань „набули наступального характеру" і злочинні „авторитети" хочуть виїхати за межі України.

В Києві затримано п'ять осіб, яких давно розшукувала міліція та зірвано переговори між кавказькими та українськими керівниками злочинних угруповань. Сконфісковано дев'ять автоматів та сотні набоїв.

Арештовано директора „Укрфармації"

Київ (Р. Р.). — Тут 28-го лютого газети повідомили про арешт Климова, генерального директора об'єднання „Укрфармація", навколо якого скандал був ще за часів коли Міністерство Охорони Здоров'я очолював Юрій Спіженко. Тоді розголосу набрала афера, коли для „Укрфармації" було виділено з державних грошей 10 біл. карбованців. Але замість скерувати їх на українські підприємства виробництва ліків гроші обміняно на тверду валюту через Львівський тендер, а за валюту дуже дорого купували за кордоном ліки, які виробляються в Україні значно дешевше. Часто ліки закуповувавно навіть не у виробників, а в посередників і цими діями державі нанесено шкоди на суму 844,000 дол.

Після переходу Ю. Спіженка на працю у Верховну Раду, новий міністер охорони здоров'я Володимир Бобров намагався навести порядок в міністерстві, але йому це не вдалося.

Тепер правоохоронні органи розпочали дев'ять карних справ, у зв'язку з використанням державних грошей на власні потреби, замість того, щоб спрямувати їх на потреби лікарень, аптек тощо.

Водночас розгортається скандал навколо виявленої на Львівщині групи лікарів та високих урядових осіб, що торгували немовлятами. Лікарі в пологових будинках крали новонароджених дітей, а матерям казали, що діти народилися мертвими. Далі дітей продавали за валюту закордонним покупцям, які бажали адоптувати дитину. „Живий товар" транспортовано за кордон за фальшивими документами. Газета „Всеукраинскіє Вєдо-мості" з 28-го лютого пише, що до того причетні представники Кабінету Міністрів України, керівники Львівської обласної державної адміністрації та Обласного відділу охорони здоров'я, а також члени Львівської Обласної Ради. Як сакзано в замітці, вже встановлено продаж таким чином 414 немовлят. Крім того, журналіст Сергій Карнаухов пише, що торгівці немовлятами цим не задовольнялися. Вони розшукували психічно хворих дітей, викрадали їх і також відправляли за кордон для використання їх з метою трансплянтації внутрішніх органів. В Україні нема закону, який передбачав би подібні злочини.

"Розбудова української нації— найперше завдання українського інтеліґента"

Джерзі Сити, Н. Дж. (Г. Колесса). — Журналіст Микола Маричевський—один із засновників Національної Асоціяції Мистців (НАМ), головний редактор журналу "Образотворче Мистецтво", альманаху "Артанія", невтомний організатор багатьох мистецьких акцій в Україні, член Спілки Журналістів України. Та передовсім він—людина, яка живе ідеями відродження української культури.

"Проблема розбудови української нації мусить бути найпершим завданням українського інтеліґента",—такими словами розпочинає М. Маричевський нашу розмову. І звучить розповідь про організовану Національною Асоціяцією Мистців, Конґресом Націоналістів, Фундацією ім. О. Ольжича та Харківським літературним музеєм всеукраїнську конференцію під гаслом "Рід. Родина. Нація", яка стала першою в Україні спробою всебічно розглянути проблему виживання нації. Проходила вона в Харкові восени минулого року, і була дуже на часі не тільки тому, що 1994 рік було оголошено Роком родини, але й з огляду на потребу осмислення минулого та перспектив розвитку нації. На неї було скликано фахівців різних ділянок: істориків, священиків, лікарів, мистецтвознавців, філософів, соціологів, антропологів. Вийняткова роля в організації конференції належала членові НАМ М. Маричевському.

Мисткиня А. Перейма з ред. М. Маричевським у Філядельфії.

Г.К.:— Що спонукало до створення Національної Асоціяції Мистців?

М.М.:— Україна тепер переживає такий стан, коли з однієї сторони в розвитку її духовности та культури не зацікавлені наші противники, які стараються взагалі не бачити України як окремої держави із своєю культурою та мистецтвом, або приписувати її досягнення собі (ми це добре бачимо на прикладах Росії та Польщі). З другої ж сторони—українці є "хворі Україною на своїй землі". Це значить, що почуття меншевартости ще панує серед деяких українців, що повертає їх в бік примітивізму.

У час, коли Україна проходить важкий час становлення незалежности і утвердження свого належного місця у світі на рівні інших розвинених країн,—продовжує наш гість,— нам необхідно репрезентувати її тією великою кількістю мистців, які належали в минулому до "підпільного" мистецтва, але зуміли залишитися самі собою, і тепер можуть репрезентувати нашу країну на найвищому рівні. Більше то-

(Закінчення на стор. 3)

Україна виходить на европейський ринок

Хмельницький. — Тут 21-26-го лютого відбувся 2-ий Міжнародний науково-практичний симпозіюм з проблем екологічного ліцензування, контролі і юридичної відповідальности за екологічні правопорушення. Симпозіюм був зорганізований Україною і Німеччиною на підставі міжнародних угод і покликаний сприяти засвоєнню метод праці Міністерством Екологічної Безпеки України в питаннях видачі дозволу на використання природних ресурсів.

Фахівці України та Німеччини запропонували на розгляд Верховної Ради проєкт систем екологічної контролі. Учасники симпозіюму мали на меті узгодити та вреґулювати правну ситему України так, щоб в деяких питаннях вона вже сьогодні вийшла на европейський рівень.

Телефонічний код України діятиме в квітні

Київ (Р. Р.). — Міністерство Зв'язку України повідомляє, що від 15-го квітня в Україну можна буде телефонувати не через код колишнього СССР 007, а через власний код, наданий Україні першій серед країн СНД: замість 007 треба буде набирати 380. Після того слід набирати потрібне число телефону в Україні.

УОКцентр у Філядельфії відзначить своє 15-річчя

Філядельфія. — Місцевий Український Освітньо-Культурний Центр святкуватиме 15-ту річницю свого існування у суботу, 11-го березня, початок відзначення о год. 6-ій вечора. О год. 7-ій вечора в авдиторії Центру почнеться ювілейний бенкет. Його попередить відкриття у ґалерії виставки мистецьких праць Юрія Гури. Почесним гостем святкувань буде амбасадор України до ЗСА Юрій Щербак. Святочну промову виголосить д-р Мирон Куропась. У програмі вечора також виступлять співаки М. Гірська (сопрано) та О. Чмир (баритон), чоловічий хор "Прометей" і танцювальний ансамбль "Волошки". Програмою провадитиме Людмила Чайківська.

За інформаціями і замовленнями слід телефонувати до канцелярії УОКЦентру (215) 663-1166 або 663-0707. Адреса Центру — 700 Сідар ровд, Дженкінтавн, Па.

В АМЕРИЦІ

У ВІВТОРОК, 28-ГО ЛЮТОГО, Палата Репрезентантів голосами 286 до 141 схвалила законопроєкт, який на думку багатьох, якщо стане законом матиме далекосяжні наслідки на довкілля.Вказівкою для державних установ, які займаються справами довкілля, у майбутньому повинні стати економічні підрахунки базовані на коштах і користях. Іншими словами, статистика і фінанси будуть братися під увагу в першу чергу, а справи можливих поганих наслідків на здоров'я мешканців даної околиці стануть другорядними. Такий підхід, у майбутньому може змінити існуючі закони, починаючи від безпеки авт омобілів до очищення питної води.

БУДУЧИ СВІДОМИМИ, що вони не мають потрібних 67 голосів для того, щоб переголосувати в Сенаті схвалення конституційної поправки щодо збалянсовання державного бюджету, республіканці справу голосування відклали. Діло в тому, що всього тільки одного голосу потрібно для схвалення цієї справи, тому й запропоновано було найперше коротку перерву, але коли справу не вдалося так скоро полагодити, вирішено голосування відкласти.На запит коли, те голосування таки відбудеться сенатор Баб Дол, провідник сенатської більшости, відповів не надто переконуючо „можливо цього тижня".

КЕРІВНИЦТВО ЗБРОЙНИХ СИЛ ЗСА представило остаточну листу з пропозицією закриття та звуження військових баз і забудов. Згідно з пропонованою листою, яку секретар Департаменту оборони Вілліям Перрі назвав значно меншою, як припускалося, то все ж таки 34,200 цивільних осіб втратить з цього приводу працю. запропонована листа приведе до гострих дебатів і сильної опозиції, бо великій кількості конґресменів це не надто до вподоби, а зокрема сенаторам з Ню Йорку, республіканцеві Алфонсові Д'Амато та демократові Патрикові Мойнигенові, які твердять, що ця листа є дуже несправедливою, коли йдеться про нюйоркський стейт.

КОЛИ МИНУЛОГО РОКУ в Ню Джерзі найдено тіло зґвалтованої семилітньої Меґан Канки, а в її убивстві оскаржено сусіда, який двічі до того був суджений за статеві злочини, то стейтова прокуратура схвалила з цього приводу окремий закон. У законі передбачалося, що звільнені з ув'язнення вищезгаданого типу злочинці,коли поселюються в будь-якій місцевості, про це повинні бути повідомлені мешканці. Одначе у вівторок, 28-го лютого, суддя Федерального окружного суду Ніколас Політан, у відповідь на оскарження 49-річного Алехандра Артвея, який за статевий злочин відбув 20-річне ув'язнення рішив, що згаданий закон, який увійшов у життя в Ню Джерзі з 1-им жовтня 1994 року, його не сто-сується, бо вчинено злочин перед тією датою. Це однак не стосується злочинів вчинених після згаданої дати.

У ВІВТОРОК, 28-ГО ЛЮТОГО, колишній губернатор стейту Теннесі 54-річний Ламар Александер, виступаючи у родинному місті Меррівіллі, офіційно повідомив, що змагатиметься за здобуття права стати кандидатом Республіканської партії у президентських виборах 1996 року. Він є другим з черги, бо вже минулої пя'тниці з такою ж офіційною заявою виступив сенатор Фил Ґремм з Тексасу. Натомість сенатор Роберт Дол, провідник сенатської більшости, свою кандидатуру офіційно проголосить щойно у квітні. Новий кандидат пропонує виборцям куди більші права розпорядимости грішми поодиноким стейтам, підкреслюючи при тому, що „нам не потрібно президента Вашінґтону, нам потрібно президента З'єднних Стейтів Америки, кожного їх кусочка". .

„ЧЕРВОНІ ХМЕРИ" ПОГРОЖУЮТЬ АМЕРИКАНЦЯМ

Пномпень, Камбоджа. — „Червоні хмери" оприлюднили свої погрози на адресу експертів, котрі розстежують злочини польпотівців. Радіо камбоджійських терористів звернулося до американського дипломата Алфонса ла Порте, який очолює специяльно створену Дежавним департаментом ЗСА комісію у справі здійснених „червоними хмерами" злочинів проти власного народу.

Озброєні хмерські формації тепер налічують до 10,000 осіб, вони контролюють приблизно десяту частину території Камбоджі і продовжують вперту боротьбу із законним урядом країни.Відомо, що під час перебування польпотівців при владі в 1975—79 роках щонайменше один мільйон камбоджійців, тобто сьома частина населення, загинув у висліді репресій, голоду і хвороб.

Хоч з того часу минуло майже 20 років, ні світова громадськість, ні тим більше камбоджійці не забули про злочини „червоних хмерів", ідея проведення над ними нового нюрнберзького суду має багато прихильників у різних країнах, в тому числі у ЗСА. Ця ідея і спонукала Державний департамент створити згадану комісію для докладного вивчення обставин політики ґеноциду в Камоджі і передання тих матеріялів Міжнародному трибуналові.

У січні цього року камбоджійський лідер Нородом Сіганук запропонував надати Поль Потові і його найближчому оточенню можливість відійти від активної участи у політичному житті і залишити територію країни. Однак спеціяльний представник генерального секретаря ООН в питаннях людських прав у Камбоджі, австралійський юрист Майкл Кербі виступив проти амнестії для провідників „червоних хмерів". На його думку, ґеноцид належить до непростимих злочинів.

М. ГОРИНЬ В НЮАРКУ

Нюарк, Н. Дж. — Комітет Допомоги Україні Північного Ню Джерзі (Приятелі Руху) влаштовує доповідь голови Української Республіканської Партії Михайла Гориня на тему "Україна і Росія — перспективи двостороннього договору". Зустріч відбудеться у суботу, 4-го березня, о год. 7-ій вечора в залі церкви св. Івана Хрестителя, Сендфорд аве. в Нюарку.

У СВІТІ

НА АТОМОВІЙ електростанції в японському місті Ої стався викид в атмосферу радіоактивної пари, він тривав протягом 40 хвилин. Адміністрація енерґетичної компанії Канзай Сенріоку запевняє, що інцидент „не спричинив неґативних наслідків" для довкілля, однак точних даних щодо кількости радіяції, що потрапила в атмосферу, спеціялісти компанії не дали.

ПРЕЗИДЕНТ Туреччини Сулейман Демірель змушений був скасувати заплянoвану візиту у Сараєво, бо боснійські серби не тільки відмовилися ґарантувати безпеку летів на сараєвському летовищі, але почали ще інтенсивніше обстрілювати летовище з ракет. Скасування візити турецького президента ще раз засвідчує, в якій мірі міжнародна спільнота, зокрема ООН, залежить від примх войовничих сербів. Вони продовжують розглядати Туреччину як свого історичного ворога. Тепер С. Демірель має намір відвідати не Сараєво, а місто Зеніцу в центральній Боснії, де у складі миротворчих сил ООН служать 1,500 турецьких вояків.

У ПЕКІНІ відбулося підписання 22-сторінкової американсько-китайської угоди щодо охорони авторських прав і захисту інтелектуальної власности американських виробників на території Китаю. Китайська сторона зобов'язалася протягом найближчих шести місяців закрити всі підприємства, які виготовляють продукцію без ліцензій, тобто займаються інтелектуальним піратством. Хоч керівник американської делеґації Шарлін Баршефскі запевнила в ефективності підписаної угоди, чимало американських підприємців суніваються в цьому.Вони добре знають умовини в Китаї і мають підстави передбачати, що прийняті китайським урядом рішення не будуть виконані на місцях.

ВИКОНУЮЧИЙ обов'язки генерального прокуратора Росії Алєксєй Ілющенко повідомив на пресовій конференції, що проти Алєксєя Вєдєнкіна, одного з лідерів руху „Рускоє національноє єдінство", буде порушено кримінальну справу. А. Вєдєнкін під час телевізійного інтерв'ю заявив перед багатомільйоновою авдиторією телеглядачів, що він „готовий особисто вистрілити в потилицю депутатам Державної думи Сєрґєю Ковальову, голові президентської комісії в питаннях прав людини, і Сєрґєю Юшенкову, голові комісії в ділянці оборони" за те, що вони обидва виступили проти кривавої московської аґресії в Чечні.

АЛЬЖИРСЬКА влада визнала, що під час придушеня бунту в'язнів у тюрмі Серкаджі загинуло 100 осіб, в тому числі четверо поліціянтів, 81 член екстремістських ісламських організацій і 15 кримінальних злочинців. Тим часом член керівництва вашінґтонського бюра забороненого в Альжирі Ісламського фронту порятунку Анвар Гаддам стверджує, що альжирські сили безпеки зліквідували в Серкаджі 200 осіб, „свідомо знищуючи політичних в'язнів". Як відомо, ісламські радикали від початку 1992 року ведуть в Альжирі боротьбу за повалення світського уряду і проголошення ісламської республіки. При цьому екстремісти вдаються до жорстокого терору, особливо щодо чужинців. За три роки ісламські фундаменталісти вбили понад 15,000 осіб.

НА ЛЕТОВИЩІ в Мінську, білоруській столиці, затримано контрабандний вантаж — необроблені алмази вагою 3,405 каратів і вартістю 1.5 міл. дол. Слідчі органи Білорусі покищо не оприлюднюють подробиць цієї справи, відомо тільки, що вантаж прийшов з Росії , а одержати його повинна була бельгійська фірма, яка спеціялізується в мистецькій обробці діямантів.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінгтоні: (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс.)

Передплата на рік $55.00, на півроку-$32.00, на 3 місяці-$17.00.
Для членів УНСоюзу $30.00 річно. За кожну зміну адреси-$1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Грабіжництво в ділянці мистецтва

Світова преса останніх днів приносить вістки про відкриття виставки шедеврів світового мистецтва у музеї образотворчих мистецтв ім. Пушкіна в Москві, конкретно 63 картин, серед яких знаходяться твори славетних мистців Ель Грека, Ґої, Тінторетто, Веронеза, Ренуара, Деґа і Люкаса Кранаха. Всі ці картини походять з відомих німецьких музеїв у Дрездені і Ґоті, деякі з приватних збірок багатих мадярських жидів, а походження деяких не встановлено. Але одне певне, що дісталися вони до Росії під час Другої світової війни і походять з німецьких джерел. Виставці дали провокативну назву „Двічі врятовані" — у пам'ять того, що їх врятували спершу совєтські воїни, а відтак відновили відповідні російські реставратори мистецьких скарбів.

Але не зважаючи на назву, виставки і скарби, які тепер відкриті для публіки, знову винесли на денне світло величезне грабіжництво шедеврами світового мистецтва чи просто художніми та іншими вартісними працями з різних країн, держав і збірок, які під час Другої світової війни були предметом зацікавлення і нелегальної торгівлі та змінялн раз-у-раз власників. Теперішня виставка у Москві висунула питання леґальности перевезених до Росії художніх скарбів знову на світло світової опінії, як і політичного тла того грабіжництва, що мало місце у воєнні роки, але має і надалі у різних видах. Ясно, що німецький уряд протестує хоча обережно проти того, що ці твори затримані в музеї ім. Пушкіна, але питання як їх дістати назад до Німеччини не є легке до розв'язання, і російські урядові чинники не є до того скорі. Навпаки, кураторка музею ім. Пушкіна Ірина Антонова заявила, що теперішня виставка — це лише 1/6 шедеврів, які знаходяться в її списках і про які 50 років ніхто не знав, а щойно тепер публічно частину їх показують. На її думку, нацистська Німеччина загарбала стільки художніх скарбів Росії і їх знищила, що немає причини тепер мати викиди совісти, що ці світової слави картини є у музеї ім. Пушкіна. Виявляється, що в 1945 році совєтські власті доручили перевезти до Росії багато інших неоціненних скарбів мистецтва. Тепер плянують поруч із виставкою в музеї ім. Пушкіна відкрити другу в Ермітажі із 74 картинами імпресіоністів і постімпресіоністів. У вересні плянується друга виставка в музеї ім. Пушкіна, а в 1996 році покажуть найбільш цінну збірку скарбів Шліммена. В загальному німецький уряд оцінює, що в Росії знаходиться коло 500,000 украдених мистецьких творів, книжок і архівів. Чи повернуться вони до Німеччини?

Читаючи про ці останні відкриття мистецького грабіжництва на велику світову скалю, насувається сумне порівняння із грабіжництвом наших мистецьких скарбів, книжок, Біблій і т.п. Скільки із них вкрадено, скільки з розмислом знищено совєтськими руками, ледве чи вже хтось списав і подав до загального відома. І якось не чути, щоб Уряд України сьогодні голосно, на цілий світ, впоминався за наші скарби. А тут було також і широке політичне, так би мовити, грабіжництво, як і далі процвітає грабіжництво меншого порядку, заради особистої наживи і гроша. Пригадаймо тільки славну у Львові і дуже голосну для її мешканців історію старшини КҐБ М. Островерхова, що призбирав собі велику збірку картин, цінних книжок й інших мистецьких скарбів з приватних домів українців та в завіщанні записав їх саме для музею ім. Пушкіна. Понад два роки боролися і протестували львів'яни проти такого наявного крадежу і як досі ці скарби є у Львові. Але не дуже давно усіми українцями потряс грабіжницький напад в картинній ґалерії, при якому не лише вкрадено цінні картини, але згинуло двох із найактивніших її працівників. А вкрадених творів ніколи не віднайдено. І ось кілька днів тому прийшла вістка, що у Львові став перед судом Ігор Східін, який протягом кількох років грабував скарби мистецтва з картинної ґалерії, музею „Арсенал", замку в Олеську і Центрального Державного Історичного Архіву і продавав їх „на горілку", а в сумі їхня вартість була 7 міл. дол. і немає надії на те, щоб їх віднайти.

Розуміється, все це видається малим і безвартісним у порівнянні з пограбованими картинами Ель Грека, Ґої чи Тінторетто, але це все були наші скарби, які для нас цінні нарівні із світовими щедеврами, а до того ці наші скарби або були зумисне знищені совєтськими руками, або пропали безвісти десь на світовому грабіжницькому ринку і вже не повернуться в Україну. А з кожним таким грабунком наша культура біднє.

М. Мельник

У БОРОТЬБІ З ДЕСТРУКТИВНИМИ СИЛАМИ В УКРАЇНІ

IV

Автор теж цілий час оперує терміном „нормативи", що їх Уряд повинен вживати для того, щоб керувати економікою і якого, на його думку, не треба боятися. Отже замість економічної політики маємо нормативи. Для того, щоб ті нормативи встановити і на коротку і на довшу мету, треба „...розпочати розробку цілої системи надзвичайно важливих балянсів... матеріяльних, платіжних, трудових, фінансових, зовнішньоекономічних і т.п.". На думку автора, такі розрахунки, цілком подібні до всеохоплюючих плянів старого СССР, треба робити для того, щоб уряд знав, як досягнути, вживаючи терміну автора, „кінцеву мету", яку, очевидно, встановив би той сам уряд. При тому автор суґерує, що таке плянування вживає і Америка, і Японія та інші країни.

Далі автор підсумовує: „Якщо ми найближчим часом не зуміємо плянувати і реґулювати діяльність недержавного сектора економіки, то нерозв'язаними залишаться такі ...злободенні проблеми, як створення нових робочих місць, формування конкурентного середовища, заповнення 'порожніх' секторів нашої економіки...".

Що можна тут сказати? Ніякі „балянсові методи плянування" в Америці не існують. В Америці в досить масовий спосіб вживають економетричні моделі і для цілої економіки, і для окремих секторів (і навіть для окремих підприємств), але не для плянування совєтського стилю, а для економічної політики. Моделі ті з більшим чи меншим успіхом стараються відповісти на щось, в роді: коли центральний банк підійме банкові проценти на один пункт, тоді наслідки будуть такі чи сякі; або коли видатки на охорону здоров'я будуть рости такими темпами як тепер, тоді за десять років державний бюджет буде заторкнений в такий то спосіб.

Економічна політика в Америці — це не є плянування відносно державних закупів сільськогосподарських продуктів, чи нафти, чи ґазу, чи вугілля, чи інвестицій для модернізації або конструкції різних фабрик. Це напевно не є контроля цін чи платень. Економічна політика в Америці — це, в основному, зміни банкових відсотків та реґулювання кількости грошей, а також законодавство відносно конкуренції на ринках, відносно мита на імпорт товарів, допомоги безробітним і т.п. Тим часом враження, що його на читача залишає Симоненко, щоб підкріпити свої тези, є цілковитим викривленням економічної дійсности західних країн.

Та, на загал, комуністичні партії в Україні майбутнього не мають. Їхня сила навіть і в теперішній ВР буде слабнути. Їхня спроба скасувати постанову минулої ВР про ліквідацію старої КПУ не знайшла підтримки у ВР, не зважаючи на настирливі намагання її голови Олександра Мороза. Їм не вдалося змусити Уряд до політичних і економічних союзів з Росією, які зменшили б суверенність України. Їм не вдалося затримати побудову нафтового терміналу в Одесі. Їм не вдалося затримати приватизацію державних підприємств. Недавні довибори депутатів ВР вказують на те, що їхня популярність в народі падає. Безпартійні депутати це завважують і з думкою про наступні вибори змінюють свої позиції. Не зважаючи на не дуже сприятливі обставини, національна свідомість в Україні росте. Коли б, в додатку до того, українські реформатори-патріоти зуміли поширити роз'яснювальну кампанію на ділянку економічних і соціяльних проблем, тоді комуністи набагато скоріше перестали б бути перешкодою у розбудові української держави.

Омелян Плешкевич

МИНУЛЕ, СУЧАСНЕ І МАЙБУТНЄ УКРАЇНСЬКОЇ КООПЕРАЦІЇ ДІЯСПОРИ

Перед проводами кооператив, їх крайовими централями і координуючою Українською Світовою Кооперативною Радою постала необхідність виробити програму діяльности для поліпшення умов праці і обслуговування членів. Не можна забувати також, що у нашій вільній батьківщині відбувається відновлення кооперативного руху. В поселенні оборотовий капітал сягає двох більйонів, а резервний фонд — 150 мільйонів дол. Це означає, що виникає комплекс проблем, вирішення яких залежить від плянової солідарної співпраці членства, проводів кооператив, крайових централь і Координаційного Центру Української Світової Кооперативної Ради.

Щороку наша преса розповідає про розвиток української кооперації в країнах поселення (ЗСА, Канаді і Австралії). Слідкуючи за звітами щодо оборотових капіталів і їхньої прибутковости, виникає питання, яким буде в дальшому не лише ріст, але й майбутнє українського кооперативного руху діяспори. Відповідь на нього вимагає врахування різних аспектів розвитку.

Рушійними силами руху наприкінці 40–50-их років серед новоприбулих поселенців були кооператори, які силу, ідею і розуміння кооперації, її зв'язок з суспільно-громадським і релігійним життям розвивали в Україні перед тим, як еміґрували до країн поселення.

Багато з них стали основниками, членами правління або працівниками в організаціях української кооперації діяспори. Сьогодні вже мало хто з них залишився у живих. Ідейна переконаність основників кооперативного руху в поселенні була головною засадою його розвитку.

Після 40-их років разом із залученням до кооперативної праці молодих людей змінився і стиль зацікавлення не лише кооперативними, але й загальногромадськими справами. Матеріяльні ресурси поступово зросли до великих сум. Поступ науки і технології змінив не лише стиль, але і розуміння громадського життя. Господарсько-фінансові справи почали вимагати фондів, досвіду й інтеліґентної творчої думки. З другого боку, технологічні вдосконалення викликали не лише зміни у внутрішньому діловодстві, але й зміни у фінансовій політиці.

Варто звернути увагу на той факт, що серед усіх новоприбулих з України, еміґрантів і переселенців старшого покоління, відсоток членів українських кредитових кооператив становить лише 10. І якщо врахувати те, що в теперішній кооперації на одного члена припадає 12,000 дол. в ощадностях, то можна побачити той величезний невикористаний фінансовий потенціял, який можна було б застосувати для розбудови української економіки в діяспорі.

У такому напрямі наші кооперативи почали пошуки розв'язки. Піонери українського кооперативного руху в діяспорі реалізували його з ідеалістичних позицій, а кооператори молодого покоління одідичують спадщину на базі фахових засад модерної економіки. Як позитивне явище, треба підкреслити той факт, що у деяких більших кредитових кооперативах старші діячі українського кредитового руху створили відповідну атмосферу, яка насичена рівночасно кооперативним ідеалізмом і прагматичним підходом молодого покоління до нової дійсности.

Подібно до ситуації в громадському житті, і в кооперативному русі справа нової ґенерації є найбільш актуальною. Добробут, матеріяльні ресурси, вибір молоддю професій, обмежених двома ділянками — лікарів й інженерів — це причини того, що економічні студії залишаються на другому пляні. Тому відчувається брак молодих, ідейних кооперативних фахівців, економістів та господарників. Ті з молодих спеціялістів, які наполегливо працюють над вдосконаленням своїх кредитівок і дбають про кооперативну ідею залишаються єдиною надією на вирішення всіх проблем для попереднього покоління кредитових кооператорів.

Анатолій Гороховський

ВІДКРИТТЯ ВІКУ НАЛЕЖИТЬ УКРАЇНІ

I

Якщо відкрити американську енциклопедію, то там можна прочитати, що телевізію було винайдено у З'єднаних Стейтах Америки еміґрантом з Росії В.К. Зворикіним. В цьому переконує читачів і журналіст І. Куксин у своїй статті „Хто придумав телевізор?", нещодавно надрукованій в чиказькій російськомовній газеті „Моя Америка". Та не тільки він, але і переважна більшість науковців та істориків техніки, в тому числі і України, вважають, що саме В.К. Зворикінові належить пріоритет у здійсненні заповітної мрії людства — передачі зображення на відстань. Зовсім іншої думки дотримується К. Немирівський, з яким зустрівся наш кореспондент. Посилаючись на незаперечні факти та офіційні документи, він переконливо довів, що справжнім винахідником телебачення є Борис Грабовський — син відомого українського поета Павла Грабовського.

Запитання: Із життям і творчістю Павла Грабовського наші читачі обізнані. На жаль, про його сина Бориса вони майже нічого не знають. Отож просив би вас розповісти про нього.

Відповідь: Вважаю, що на початку все ж варто було б згадати Павла Грабовського. Відомо, що за участь у революційній народницькій організації він був виключений із Харківської Духовної Семінарії, а згодом заарештований і засланий до Сибіру. Там, на засланні, і народився його син Борис. Незабаром хлопця забрала до себе бабця, яка мешкала в Україні, і вона виховувала онука.

У 20-их роках в силу різних життєвих обставин, на яких не варто зупинятись, Борис приїздить то Ташкенту, стає студентом Середньоазіятського університету і одночасно працює лябораитом, захоплюється дослідженнями в галузі фізики та електрики. Саме в цей час юнак знайомиться з роботами російського вченого Б. Розінґа, який працював над вирішенням проблем „бачення на відстані".

Запитання: Виходить, що Грабовський мав попередників, які ще до нього прокладали шляхи до вирішення проблеми передачі зображення на відстань?

Відповідь: Цим питанням займалося багато вчених в різних країнах світу, однак нікому не вдалося добитися успіху. Молодий ентузіяст знав, що прихильники „механічного телебачення" будують величезні диски, і з такою силою освітлюють їх, що людина не витримує цієї „напруги", а зображення в кінцевому підсумку виходить розпливчастим і нечітким. Майбутній винахідник вирішив відмовитись від системи дисків, тобто механічного способу передачі імпульсів на відстань, і побудувати свій „телефот" на принципово інших засадах. А саме: скористатися електронними променями для передачі та прийняття зображення. Вирішення цієї проблеми відкривало нову сторінку в історії створення сучасної телевізії.

Запитання: Думаю, що Грабовському довелося долати чимало перешкод?

Відповідь: Важко собі навіть уявити, яких зусиль йому необхідно було докласти, щоб досягти наміченої цілі. Адже загальновідомо, що той, хто береться за нову справу, не може не нажити собі ворогів... Однак, як кажуть, світ не без добрих людей. Професор університету Гаврило Попов надав у розпорядження молодого винахідника свою лябораторію, сприяючи створенню нової апаратури. Минув час і Грабовському було запропоновано показати членам вченої ради університету свій винахід в дії. Перший успіх окрилив Бориса, з потроєною енерґією він продовжив працю над вдосконаленням свого винаходу. Виникла потреба в нових деталях та спеціяльних лямпах, яких на місці не можна було дістати. Довелося за ними їхати до Ленінграду, де знаходиться завод для виготовлення вакуумної продукції „Свєтлана".

Замовити необхідні деталі Грабовському допоміг Б. Розінґ, про якого згадувалося на початку інтерв'ю. Однак заводчани поставилися байдуже до виконання замовлення. Грабовський скаржився: „Деякі виготовлені за нашими кресленнями лямпи виявилися зовсім непридатними".

Повертається винахідник до Ташкенту разом з молодою дружиною Лідією, яка працювала секретарем у Б. Розінґа. Про їх знайомство, важке і прекрасне спільне життя, можна було написати захоплюючу повість, так само, як і про романтичне і трагічне кохання двох революціонерів-народників — батьків Бориса Грабовського.

Запитання: Виходить, що винахідникові не довелося довести почату справу до кінця? Принаймні так я зрозумів з вашої розповіді.

Відповідь: Не такий характер у Грабовського, кожну почату справу, а особливо ту, яка складала зміст його життя, він неодмінно завершував, щоб це йому не коштувало. З допомогою керівників Узбекістану задуманий прилад був нарешті створений. Публічна демонстрація передачі зображення на відстань була призначена на 26-го липня 1928 року. Напередодні цієї знаменної події республіканська газета „Правда Востока" (ч. 167) у статті „Новий винахід" писала:

„Конструкція телефота Грабовського відрізняється рядом особливостей, які не зустрічаються ні в одному з подібних апаратів, винайдених в інших країнах і у нас в СССР. Експеримент проводився в присутності компетентної комісії, до складу якої увійшли видатні вчені Узбекістану. Рівно о 12-ій год. дня член комісії Візґалін включив апарат і на екрані електронно-променевої трубки з'явилося зображення людини, яка повертала головою і рухала губами.

На 4-го серпня 1928 року було призначено нове випробування телефота, яке проводилося в центрі Ташкенту. З цією метою виготовили спеціяльну 18-метрову вежу. На екр? приймача з'явились обличчя людей, було видно трамва? все це спостерігали не тільки діячі науки, але й перехожі. Ц? подію зафіксували на плівку кінооператори".

Хотів би зауважити, що ця історична подія сталася в 1928 році, а Зворикін тільки через рік, тобто у 1929 році виготовив кінескоп, а в 1931 році — електронно-променеву трубку. Отже, коментарі як кажуть, тут зайві.

Запитання: Думаю, що про вдалий ташкентський експеримент відразу стало відомо за межами Узбекістану. Як далі розвивалися події?

Відповідь: Дійсно, вістка про першу передачу швидко дійшла до Москви. Грабовський та його помічник Белянський отримали запрошення прибути до столиці для демонстрації телефота. Всю апаратуру було ретально укладено в скрині і відправлено за призначенням. Разом із своїм чоловіком, який повіз з собою наукову працю „Енциклопедія далекобачення", поїхала також Лідія як технічний секретар.

В призначений час зібралися члени Московської ради експертів. Коли внесли скрині і відкрили їх, то виявилося, що вся апаратура вщент розтрощена. Можна собі уявити, що пережив винахідник, адже багаторічна напружена і копітка його праця була зведена нанівець.

Закінчення буде.

Максим Бойко

Первісток історичного джерелознавства Волині

„Минуле і сучасне Волині — проблеми джерелознавства". Тези доповідей і повідомлень VII Волинської історично-краєзнавчої конференції 15—16-го вересня, Луцьк, 1994, 163 стор. (Організаційний комітет — 15 діячів культури з участю проф. д-ра Анатолія Свідзінського, ректора Волинського Державного Університету).

Від 1985 року дотепер вже відбулося сім таких конференцій в Житомирі, Луцьку, Рівному та інших містах. Деякі конференції називали міжнародними, бо в них брали участь доповідачі з Білорусі, Молдови, Польщі й Росії.

Вищеназваний збірник складається з трьох розділів. У ньому поміщені доповіді 34 осіб на тему „Джерелознавчі дослідження в історичному краєзнавстві Волині", в яких описані різні збірання. А. Зузук передав зміст збірника „Атлас історії культури Волинської області" з такими розділами: археологія, архітектура, культура господарювання, декоративне і прикладне мистецтво, релігія, освіта, охорона здоров'я, літописи, рукописи, книгодрукування, періодичні видання, народонаселення, політичні партії, культурно-освітні та інші товариства, організації, фолкльор і лексика. Комплектується друге збірання матеріялів „Волинська область, регабілітовані історією" — заплянована серія видань, почавши від совєтизації Волині 1939 року і воєнний період. До уваги береться матеріяли, залишені поліційними аґенціями, як: НКВД, НКҐБ, МҐБ та КҐБ.

В дальших доповідях автори, знавці предмету, відсилають читача до джерельних описів В. Антоновича, В. Володимирського-Буданова, М. Грушевського та десятків інших авторів раніших періодів. Тут же землеробство в неоліті на Волині, давні назви поселень, топоніми Жидичина та його урочищ, побут на обряди, які за совєтів засуджувалися як залишки „темноти". Для прикладу згадаймо, що в Московщині не знають коляд, на Різдво не колядують. По тих обрядах догадуємося, що коли в Києві після охрещення народу давні щедри включили в поріздвяні Святі вечори, то християнство, що прийшло на Московщину, мабуть, за років двісті вже не могли тамтешні пісні увійти до церковного обряди. Чому? Бо москалі — інший народ. Недарма Анатолій Ракітов пише: „Ми не азіятська країна і не европейська, ми Росія, ми — особлива цивілізація" („Красная Звезда", ч. 231—232, 1992). Так коляда доводить, що москалі не є слов'яни, вони ослов'янені азіяти. Ми свідомо на це звернули увагу, щоб наочно показати, чим наш обряд різниться від наших сусідів.

Розділ 2 репрезентує 20 доповідей, опрацьованих 28-ма авторами, присвячених „архівним джерелам". Тут згадується „архів Волинської области", що охоплює період XVI століття до 1900 року. Вміщено велике збірання документів після третього поділу Польщі, а також Волинь за часів польської займанщини (1919—1939). Дальше доповідачі звертають увагу на Іпатіївський літопис про формування території Галицько-Волинського князівства. До реєстру джерел віднесено двотижневик „Волынскіе Епархіальные Вѣдомости" (1866—1907), в яких поручалося кожній парафії вест „записник місцевих подій". І цьому періодичному виданні матеріяли про національні меншини на Волині, як німці, чехи та жиди. „Пам'ятна книга Волинської губернії" та церковно-метричні книги XIX—XX ст. — також джерело історичних матеріялів. Сюди віднесено „селянські рухи" періоду Б. Хмельницького та Столипінські аґрарні реформи новіших часів.

До нових джерел належать скромні збірання встановлення влади УНР, Центральна Рада, Гетьманат, Директорія. Ці джерела зібрані в обласному архіві Житомира та дещо у Рівному. Вказано також на архіви УПА на Волині (1941—1944), діяльність Армії крайової та збірки діяспори.

Перша доповідь третього розділу відзначає корисну працю краєзнавчих конференцій, що своїми доповідями розкривають невідоме у закутинах нашої батьківщини. Наприклад, VI конференція, що відбулася у Луцьку (вересень-жовтень 1993) складалася з 10-ти секцій, на яких виголошено коло 500 доповідей під кличем: „Історична наука в умовах розбудови незалежної української держави". В ній взяли участь десять наукових та культурно-освітніх установ, у тому числі Волинський Державний Університет.

Цей заключний розділ порушив новіші події як ОУН-УПА, антифашистський опір на Волині, роля часописів „Українська Нива", „Гайдамаки" (видання „Поліської Січі") та часопис „Волинь". Тут же чотири доповіді на бібліографічні теми. Між іншим, А. Силюк в резюме „З історії краєзнавчої бібліографії Волині" (стор. 154—157) згадав бібліографічну працю автора цього огляду, після переліку 22 назв подає: „Завдячуємо Максиму Бойку, бібліографія Волині поставлена на наукову основу і введена на міжнародній бібліографічний обіг".

Переглядаючи заголовки доповідей, треба признати, що в Україні є значні краєзнавчі сили, в тому числі, мабуть, заслуга, що в більших містах існують краєзнавчі музеї і коло них гуртуються джерелознавці та бібліографи. З доповідей можна судити, що їх автори мають вищу освіту.

Вшанування пам'яті Митрополита А. Шептицького в Ню Джерзі

„Ще молимось, щоб Триєдиний Господь прославив славою святих у небі вірного свого слугу Митрополита Андрея, який був добрим пастирем свого стада і подвижником церковної єдности".

Із словами цієї молитви на устах і в серцях після Святої Літургії в церквах, відбулася в концертовій залі середньої школи в Юніон, Н. Дж, 6-го листопада 1994 року святочна академія, присвячена 50-ій річниці відходу з цього туземного життя у вічність Слуги Божого Митрополита Андрея.

На це свято зібралося понад 1,000 парафіян деканату стейту Ню Джерзі із своїми духовними провідниками й Сестрами-монахинями.

Перед глядачами відкрилась сцена, на якій виднів портрет Митрополита Андрея в архиєрейських ризах, праці молодого мистця з України Василя Стефурака, герб, собор св. Юра, престіл Митрополита, при якому він продовж 44 років працював як голова нашої Церкви й провідник рідного народу.

Отець Давид Клуні, віце-протопресвітер, відкрив програму, а продовжував о. Йосиф Шупа. Концерт почали діти деканату біографією Митрополита в англійською мовою. „Поклін Владиці" Василя Пачовського українською мовою рецитували діти школи св. Івана Хрестителя в Нюарку і рівнож відспівали пісню „Вислухай, Боже ласкавий".

Із захопленням слухали учасники деклямації й співу своїх дітей і внуків. А на личках дітей сяяла усмішка, вони раділи, що прославляють Великого Князя Церкви, а в їх душах горіла любов до Мойсея нашого народу, який любив дітей, допомагав їм, а тепер у небі перед престолом Всевишнього Творця молиться і просить, щоб їхні батьки защепили у своїх дітей любов до українського народу і рідної Церкви.

Олександер Кузьма опрацював докладний біографічний нарис і пригадав про важливі заслуги Митрополита.

З черги, бандуристка Оля Стащишин своїм одушевленим співом та чаром гри на бандурі полонила серця присутніх: молитвою „Діво Маріє" та піснею „Моя Україно.

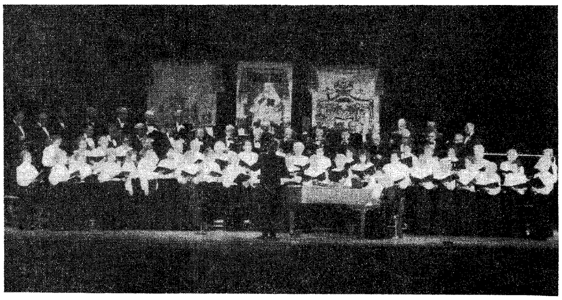
Головну доповідь, змістовну й надзвичайно цікаву, яку вислухали присутні з великою увагою, виголосив Курт Левін, син рабина Львова, якого разом з іншими жидами переховував Митрополит Андрей в соборі св. Юра. Привітавши гостей українською мовою, поділився своїми споминами з-перед 50 років, коли мав змогу бачити Митрополита й попрощатися з ним в останніх хвилинах його туземного життя. Згадав про одного французького дипломата, який сказав про Митрополита: „Я глянув йому в очі і побачив Бога". Це саме відчував і Курт Левін. Своїх двох синів назвав Левін в честь двох братів Шептицьких, старшого Андреєм, а молодшого Климентієм.

Коли почався беатифікаційний процес Слуги Божого Андрея 5-го грудня 1958 року, Левіна покликано до Риму, як свідка, щоб розказав, як Митрополит врятував йому й багатьом іншим людям життя. Велич особи Слуги Божого Андрея, сказав промовець, полягає в тому, що в тяжке воєнне лихоліття не залишив свого стада, а терпів з ним і підтримував його на дусі своїми посланнями й пастирськими листами. Присутні овацією виявили свою подяку промовцеві.

На закінчення академії з'єднані хори деканату під керівництвом диригента Михайла Стащишина виконали величаву кантату, музику якої написала присутня на академії Сестра Лавра Палка, ЧСВВ, до слів поеми Б. Лепкого „У храмі св. Юра". Музичний супровід Дарії Гординської-Каранович був добрий. В цілому хор, акомпаньямент і соліст Ярослав Гнатюк захопили присутніх своїм мистецьким виконанням, за що вони стоячи, винагородили виконавців рясними оплесками.

Головний промовець Курт Левін.

Злучені хори деканату Ню Джерзі..

Діти шкіл деканату Ню Джерзі.

Кінцеве слово мав о. шабелян Йосиф Федорик, декан, який подякував всім організаторам і виконавцям цього свята.

Мені учасникові цих урочистостей, приходять на думку слова: „Великі люди ніколи не помирають". І так як багато років тому Митрополит Андрей своїми архипастирськими візитаціями відвідував два рази Америку, як рідний батько, і завдяки його великим старанням наша Церква закріпилася на цій півкулі й продовжує успішно розвиватися продовж багатьох десятиліть, так і сьогодні вірні дякують і моляться до Слуги Божого Андрея, якого дух буде вічно жити в людських серцях.

о. Петро Семенич

"Розбудова...

(Закінчення зі стор. 1)

го: Національна Асоціяція Мистців не лише творами своїх членів, але й суспільною діяльністю широко пропаґує знання та ідеї української історії і культури. І знову ж, паралельно із розбудовою нашої держави нам треба розбудовувати українську націю. Зокрема ми показуємо, що Україна має українське мистецтво, а не мистецтво України (в чому є велика різниця, адже Україну населяють багато інших національностей), себто, те мистецтво, яке здатне говорити своєю професійною мовою знову ж- таки на світовому рівні.

Г.К.:— Коли названа асоціяція була створена і хто входить до її складу?

М.М.:— НАМ постала у Києві півтора року тому; на сьогоднішний день вона об'єднує понад 100 мистців високого професійного рівня з України та діяспори. Очолює її професор, доктор філософії і мистецтвознавства Дмитро Степовик, підтримують її літератори, філософи, психологи. Серед найвизначніших її членів—Андрій Антонюк, Панас Заливаха, Борис Буряк, Іван Остафійчук, Василь Ярич, Микола і Петро Малишки, Ніна Денісова, Володимир Федько, з української діяспори — Ака Перейма, Андрій Ментух, Аркадія Оленська-Петришин, Юрій Новосельський ... усіх перечислити неможливо. Ми є організацією незалежною, не належимо ні до якої партії.

Гортаючи сторінки редагованого М. Маричевським журналу "Образотворче мистецтво" з прекрасними репродукціями, виданого на якісному папері, звертаємо увагу на широту і актуальність тематики й на те, скільки він відкриває нам нового і цікавого. Немов відчитуючи ці думки, М. Маричевський говорить нам, що заплянована випуск інших видань, зокрема серії альбомів творчости Панаса Заливахи, Алли Горської, мистців Херсонщини, Аки Перейми.

М.М.:—Саме з ціллю праці над альбомом Аки Перейми на запрошення мисткині та її чоловіка, д-ра Константина Перейми, я приїхав до Америки. Прекрасна вона мисткиня, і що захоплює— це те, що її "болить" українська справа. Ми усі дивуємось ентузіязмові цієї людини, яка разом із сестрою, Танею Осадцою, об'їздила із виставками своїх праць усі важливіші міста України, включаючи західні землі, та, здаючи собі справу з потреби пробуджувати в людях українську свідомість, концентрувалася в основному на її східних реґіонах—побувала у Харкові, Херсоні, Одесі та інших містах, зустрічалась із людьми, обговорювала різноманітні проблми Вважаю, що її малярство і висловлені погляди більше промовили до людей, ніж це зробили б деякі політичні акції.

Таким чином творчість А. Перейми стала відомою в Україні. Вищезгаданий альбом-антологія включатиме малярські й скульптурні праці мисткині, а також її графіку та кераміку. До цієї великої за об'ємом книги увійдуть теж статті про творчість А. Перейми відомих мистецтвознавців та письменників: О. Федорука, Д. Горбачова, М. Мудрак, Ю. Гудзя, Л. Довженко, С. Шимчук, В. Медведя, та інших. Я пишу до альбому вступне слово у співавторстві з В. Підгорним. Антологію видаватиме Національна Асоціяція Мистців при співпраці Фундації О. Ольжича.

Г.К.:—Як нам відомо, мисткиня А. Перейма незабаром вирушає до України з метою остаточного перегляду матеріялів антології. Також у Києві готується до друку книга пера Олександра Федорука під назвою "Дивосвіт Аки Перейми".

Завершуючи розмову з Миколою Маричевським, цікавимось, яке враження виніс він із перебування в ЗСА.

М.М.:— Крім упорядкування альбому А. Перейми, мені вдалося ознайомитися з мистецьким життям ЗСА, нав'язати контакти з цікавими людьми. Також я брав участь у конференції славістів, що відбулася у Філядельфії. Переконався, що українські науковці в діяспорі прикладають усі сили, щоб популяризувати українську науку у світі.

З глибоким жалем повідомляємо,
що 21-го лютого 1995 р.
закінчився життєвий шлях

сл. п.
проф.
д-ра економічних наук

ОЛЕКСАНДРА ВОРОНЯКА

дійсного члена УВАН, відомого економіста та фінансиста, консультанта урядових американських та міжнародних фінансових установ, професора вищих шкіл в Україні та Америці, автора праць в галузі економіки та технології.

Висловлюємо глибоке співчуття
дружині — АННІ-АЛІЦІЇ БЕРГЕНКАМФ

УПРАВА УВАН у США

ПОДЯКА

В понеділок 12-го грудня 1994 року в ранніх годинах відійшов до вічности наш найдорожчий ЧОЛОВІК, ВУЙКО і КУЗЕН колишній богослов

бл. п.

ПЕТРО ВОЙТОВИЧ

проживши 83 роки. Залишився по ньому тяжкий біль і жаль.

Немає у людській мові, слів, якими можна б висказати біль по розлуці з найдорожчою особою і слів подяки за співчуття.

У глибокому жалю, моїми скромними словами хочу подякувати усім за їхні вислови співчуття: особисті, телефонні і письмові. Усі вони своїми щирими словами співчуття, старались облегшити мій біль по розлуці з моїм предобрим чоловіком — щирим другом і дорадником. Ласкавий Господь дозволив нам разом прожити 53 роки.

Моя сердечна подяки Нілі, дружині сестрінка Олега Бендюка, яка була моєю опорою і жертвенною помічницею у всіх справах відносно похорону.

Щиро дякую сестрінці Наді Бендюк, Олегові і Віталієві за їхню цінну поміч у днях моєї скорботи.

З пошаною і вдячністю висловлюю мою сердечну подяку Всч. парохові Михайлові Михликові і парохові Тарасові Лончині із церкви у Silver Spring Md. за зворушливе відправлення Парастасу - Панахиди. У них стільки глибоких змістом молитов з мельодійними наспівами.

Щиро сердечну подяку висловлюю Всч. о. Тарасові Лончині за його зворушливі слова біля домовини у похоронному заведенні McCully — у яких підкреслив християнські чесноти пок. Петра, патріотизм та відданість рідній церкві й українській справі.

Зокрема сердечно дякую о. Лончині за теплі слова співчуття і розради у моєму терпінні.

Щиро дякую пластунам, які, ставши півколом біля домовини, відспівали пісню „Ніч вже йде"!

Моя щира подяка о. Михайлові Михликові і Тарасові Лончині за гарне відспівання поминальної Служби Божої. Під час Служби Божої, о. Михлик виголосив глибоко змістовну проповідь, у якій теплими словами пращав покійного Петра, за що щиро дякую.

Сердечно дякую: Петрові Крулеві і Миколі Ставничому за їхній гарний мелодійний спів під час усіх похоронних відправ.

З глибини серця дякую усім за так численну участь у відправах: Парастасу-Панахиди, поминальної Служби Божої та відпровадження покійного на вічний спочинок, віддаючи йому цим останню прислугу.

Дуже дякую усім, які несли домовину.

Моя щира подяка промовцям біля могили, які зворушливими словами пращали покійного: д-рові Степанові Куриласові, д-рові Андрієві Лемішці, Андрієві Чорному, Богданові Чудимі і кузенові Влодкові Стельмахові, який, кінчаючи прощання, поклав на домовину жменьку землі з рідної Зарваниці.

Дякую щиро за відспівання тужливої пісні „Журавлі", яку заінтонував д-р Андрій Лемішка і при кінці її останніх звуків опущено домовину у землю за словами: „Земля ти і в землю підеш".

Щиро дякую усім за ласкаву участь у тризні, під час якої присутні обмінювалися гарними спогадами про покійного Петра.

Моя сердечна подяка Нусі Стельмах і її родичці Миросі Пазій, за так гарно приготовану тризну.

Дякую Всч. о. парохові Михайлові Михликові за відслуження св. Літургії і Панахиди в 40-ий день по відході від земного життя мого незабутнього чоловіка.

Щиро вдячна Мілі Гудимі за труд у приготуванні поминкового сніданку, за її доброту і цінну поміч для мене.

Ввічливо дякую усім за щирі письмові вислови співчуття та розради у моєму тяжкому болю

Щиро дякую „Свободі" за посмертну оповістку пок. Петра.

Дуже дякую Центральній Управі ОДВУ, за щирі співчуття, та оповістку у „Свободі".

Сердечно дякую Курінній Старшині 8-го Куреня ім. Григора Орлика за щирі співчуття, за пожертву на Службу Божу в 40-ий день, яку відправив капелян Куреня Всч. о. Ярослав Шуст, щиро дякую.

Моя щира подяка за співчуття Крайовій Управі Українського Патріярхального Т-ва у ЗСА.

Дорогій родині, приятелям, знайомим і сусідам щиро дякую за їхні співчуття і слова розради та поміч

Дуже дякую: Оксані Коропецькій і Наді Зінкевич за переведення збірки.

Сердечно дякую жертводавцям за їхні щедрі пожертви на св. Літургії, на благородні цілі і за прислані квіти, які прикрашували місце останнього побуту на землі мого найдорожчого чоловіка.

Квіти прислали: Ніля і Олег Бендюки, Стефа і Аркадій Іваськіви з дітьми, Надя Бендюк, родина Мудрих, Наталка і Лариса Бендюки, Андрій і Йолянта Войтовичі, Наталка і Юрко Оришкевичі, Управа Школи Українознавства, Ella & Billy Cooper, Maddie, Deborah, Denise & Steve, Heritage Hospital — Lab. Staff — Mich.

НА СВ. ЛІТУРГІЇ

Надя Бендюк, Анна і Володимир Барани, Марійка Боднарук, Оля і д-р Степан Куриласи, Ярослава Савган, родина Тятчинів, родина Слоти, Марія Захарків, родина Володимира Стельмаха, Анна Ціздин, Петро і Єва Зозуляки, родина Івашківих, родина Мудрих, Іван і Анна Грицківські, Наталія і Ярослав Боднаруки, Оксана і Микола Коропецькі.

НА БУДОВУ ЦЕРКВИ у SILVER SPRING, Md.

по 100 дол.	Василь і Оксана Палійчуки, Марія і Любомир Іваськіві, Ніла і Олег Бендюки;
по 50 дол.	д-р Степан і Оля Куриласи, д-р Микола Ласійчук, Зенон і Тамара Гої, Ґертруда Подоляк, Теодор і Параня Кузьми, Ірина і Мирон Лиси;
30 дол.	д-р Олег Гудима;
по 25 дол.	Оксана і Микола Коропецькі, Анна і Остап Стельмахи, Тарас Хархаліс, родина Телюків, Степан Поперечний, Осип і Надя Зінкевичі, Тереса і Теодор Царики, Ярослава Бендюк, Таїса і Іван Коржі, Маруся і Петро Techнські, Маруся і Степан Слота;
по 20 дол.	Ірина і Михайло Вацлавіві, Маруся і Андрій Царики, Олександер і Фріда Ратичі, Марія і Михайло Хоми, Міля і Богдан Гудими;
по 10 дол.	Петро і Єва Зозуляки, Юрій Вацлавів, Раїса Зелинська, Оксана Калиновська, Ганна Самутин, Теофіль Попович, Оля і Роман Ганаси, Степанія і Василь Татчини, Григорій Дудок, Маруся і Михайло Качанюки, Климентій і Іванна Бабяки;
1,000 дол.	Володимир Войтович.

НА ВИСИЛКУ ЖУРНАЛУ „ПАТРІЯРХАТ" В УКРАЇНУ

по 30 дол.	Лідія Марковська, д-р Андрій і Лідія Лемішки;
20 дол.	Богдан Олексюк;
по 10 дол.	Ірина Яворська, Володимир Стельмах, Петро і Єва Зозуляки, Юрій Качанюк, Андрій і Маруся Царики;
50 дол.	Володимира Войтович.

НА ФОНД СУСПІЛЬНОЇ ОПІКИ при УКРАЇНСЬКОМУ ЗОЛОТОМУ ХРЕСТІ (на літні табори дітей в Україні)

по 100 дол.	Марійка і Любомир Іваськіві, Надя Бендюк;
55 дол.	Володимир Войтович;
25 дол.	Надя і Осип Зінкевичі;
по 10 дол.	Ярослава Совган, Маруся Зозуляк.

НА НЕЗРЯЧИХ (сліпих) ДІТЕЙ В УКРАЇНІ

25 дол.	Мирослава Оришкевич;
15 дол.	Марійка Боднарук;
10 дол.	Степанія і Василь Татчини
100 дол.	Володимира Войтович.

НА ПРЕСУ ДЛЯ ПЛАСТУ В УКРАЇНІ

30 дол.	Галина Кохановська;
50 дол.	Володимира Войтович.

НА ВИХОВАННЯ СВЯЩЕНИКІВ:

по 50 дол.	Олександра Подковська, Володимира Войтович.

Сердечно дякую дорогим жертводавцям за їхні щирі пожертви. Якщо когось забула ввічливо прошу вибачення.

Молюсь, щоб Всевишній Господь дарив вас усіх щедрими благодатями.

дружина — ВОЛОДИМИРА і родина.

Піттсбурґ вітав Л. Кравчука

Під час перебування в Америці Леоніда Кравчука, першого Президента відродженої України, його відвідини у Піттсбурзі припали у пропам'ятний день 22-го січня.

Відповідальність за переведення імпрез зв'язаних із візитою гостя взяло на себе об'єднання професіоналістів: Українське Технологічне Товариство та Піттсбурзький Комітет Допомоги Україні. До співпраці включились всі діючі організації, даючи цим доказ зрілости громади.

Урочисте привітання в обширних приміщеннях нового летовища відбулося при великому здвизі громадян та у присутності чільних представників адміністрації повіту та міста. Американський та український гимни відспівав хор Збереження Української Культури під дериґентурою Дороті Васло. Хлібом і сіллю привітали Президента членкині танцювальної групи „Полтава", а китиці квітів подали пластуни та учні „Рідної Школи". Їх представила Люба Глутковська, директорка школи. Від об'єднаної української громади Піттсбурґу привіт виголосив Михайло Корчинський, один із директорів ККДУ. Він відмітив, що хоча серед чотирьох поколінь українців у Піттсбурґу більшість ніколи не бачила України, проте всі вони є горді свого українського походження. Голову управи повіту Аллеґені та мейора Піттсбурґу, Тому Форстера та Тому Мирфі, представив Роман Комічак. Оба промовці підкреслили зацікавлення так міста, як і повіту нав'язати культурні та торговельні зв'язки з Україною. Окремою проклямацією проголошено цей день в повіті Днем Леоніда Кравчука.

У своєму слові Леонід Кравчук висловив, між іншим, признання українцям Піттсбурґу, які своєю працею причинюються до росту свого міста, не забуваючи про своє національне коріння. Президента представила Марта Пісецька-Фарлі, яка опісля підсумувала англійською мовою головні думки його виступу. На закінчення хор відспівав бадьору пісню „Живи, Україно". Перед від'їздом з летовища, Президент відповідав на запити журналістів. Перекладачем була Валентина Барсом.

Діловий характер усіх виступів та організаційна справність зробили на присутніх позитивне враження. Усі телевізійні станції міста показували уривки цієї урочистости. Газета „Піттсбурґ Трибюн Рівю" помістила на першій сторінці кольорову фотографію та інтерв'ю з Л. Кравчуком.

Зустріч першого Президента Кравчука з українською громадою відбулася у репрезентаційному клюбі ПАА в університетській дільниці Овкленд. Урочисті збори відкрила Д. Алекса Сірко, голова УТТ, вітаючи понад 150 зібраних гостей. Програма велась двомовно. Глибоку змістом молитву виголосив Митрополит Української Православної Церкви Константин. Опісля, у двох коротких виступах, промовці нав'язали цю зустріч із святом незалежности. Довголітній керівник української радіопрограми М. Комічак розказав про традицію серед українців в Америці пригадувати в день 22-го січня про незакінчену боротьбу за державність України. М. Корчинський, голова Піттсбурзького Комітету Допомоги Україні, вказав що сьогоднішня зустріч має символічне значення. Вона вказує на тяглість українського державотворчого процесу.

У розбудові нової України спадщина Української Народної Республіки відіграє важливу ролю. Ця спадщина — це не лише національна символіка, але передовсім ідейні основи УНР, які вміщаються у трьох словах: демократія, законність і толерантність. Ці ідейні принципи здійснюються у відродженій Україні і це здобуває для нас пошану і приязнь серед народів світу.

Президент Л. Кравчук зустрічається із представниками української громади у Піттсбурґу: (зліва) Михайло Комічак. Анна Конецька, Д. Алекса Сірко, Іван Дзядик.

М. Корчинський переповідає Президентові Кравчукові запити, що їх на письмі подавали учасники зустрічі.

Галя Полатайко, заступниця голови УТТ, пригадала, що ще у 1992 році товариство надало Л. Кравчукові грамоту Українця Року. Вона прочитала цю грамоту, де подано перелік заслуг Президента у закріпленні української держави серед важких обставин.

У своїй промові, Леонід Кравчук підкреслив важливість 22-го січня. В цей день, у 1989 році, „живий ланцюг" від Львова до Києва започаткував всенародний рух за незалежність. Тому, святкуючи щорічно 24-го серпня як день Незалежности, не забуватимемо значення 22-го січня у творенні української держави.

Особливу увагу присвятив промовець загрозі для самостійности України зі сторони Росії. Всякі уявлення про демократію в Росії розсипались, коли президент Єльцин гарматним вогнем „розв'язав" конфлікт з парляментом. Криваве насильство нас свободолюбним народом Чечні доказує, що влада в Росії є сьогодні в руках реакційних імперських сил. Про це свідчить також недавнє рішення російської Думи розглядати питання єдности Росії — в границях 1917-го року.

В обличчі навислої загрози, наказом дня для всіх українців повинно бути: причинитись для збереження державної незалежности України. Визнання цього пріоритету зможе стати вихідною точкою для всенародного об'єднання, без огляду на різниці думок чи поглядів.

Виступ Президента зреферувала англійською мовою Марта Пісецька-Фарлі. Опісля гість відповідав на численні запити, що їх присутні складали на письмі. Свято закінчилось спонтанним відспіванням „Ще не вмерла Україна".

В часі перекуски у просторих залях клюбу учасники зустрічі мали нагоду познайомитись із першим Президентом та його радником Зиновієм Ткачуком.

При вечері у вужчому колі Л. Кравчук зустрівся із представниками орґанізацій Піттсбурґу. Він з приємністю відмітив єдність дії, що він запримітив у нашій громаді. На його думку, єдність не заперечує многогранности нашого суспільства, але об'єднує на базі всім спільного пріоритету, відсуваючи другорядні справи на дальший плян.

Пізнім вечором гості мали нагоду оглянути українську національну кімнату в Піттсбурзькому університеті, яка серед 23-ох кімнат інших національностей вважається однією з найкращих.

Перед відлетом 23-го січня Л. Кравчук мав зустріч із представниками відділу летунства повіту Аллеюену. Обговорено можливості використати нове летовище у Піттсбурзі летунськими лініями України для вигідного обслужування цілої Америки.

Відвідини Л. Кравчука показали організаційну справність УТТ та вмілість отримати широку підтримку. Корисною була співпраця із Федерацією Українських Професійних Орґанізацій, яка координувала подорож першого українського Президента по Америці. До успіху причинилась у великій мірі українська радіопрограма М. Комічака, яка постійно інформувала нашу громаду про приготування та перебіг зустрічі із Л. Кравчуком.

Виступи Л. Кравчука та його ясні відповіді на складні питання лишили враження, що зустрічаємось з особою державного маштабу, українським патріотом, який добре розуміє, що політика — це мистецтво можливого. Його продуманий та розважний підхід до проблем державного будівництва може бути прикладом для багатьох наших діячів так в Україні, як і в діяспорі. Слід сподіватися, що поїздка Л. Кравчука, причиниться до глибшого усвідомлення наших пріоритетів та поліпшить співпрацю і координацію дій наших йромадських установ.

К. М.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 19-го БЕРЕЗНЯ, 1995 р.

Ню Гейвен, Конн. Річні збори 414 Відд. УНС ім. Президента Волошина відбудуться о год. 11:30 перед полуднем (після останньої Служби Божої) в церковній залі при Джордж вул. Просимо членів взяти участь в зборах. — І. Телюк, секр.

В Україні

(З інформацій УНІАР)

КИЇВ. — Міністер фінансів України Петро Германчук отримав повідомлення віцепрезидента Европейської комісії Генінґа Крістоферсена, що Україна виявилася неспроможною виплатити головну суму боргу згідно з умовами кредиту Европейського союзу на суму 130 міл. екю. Рішення підтримати українські реформи і зусилля стабілізувати економіку фінансово і на міжнародній арені були зумовлені запевнення української сторони про погашення заборгованости до кінця 1994 року, пише Крістоферсен. Провал в обслуговуванні боргу Европейському союзові не тільки відкидає далеко назад виконання нової кредитової програми на 85 міл. екю, (або 141 міл. дол.), але може підірвати будь-які майбутні фінансові відносини між Европейським союзом і Україною. На 17-го лютого 1995 року комісія не отримала жодної відповіді від мінстра фінансів України. Це затримує припиненням надходженнь фінансової допомогу Україні на різні програми в сумі 4.5 біл. дол.

КИЇВ. — В Українському Братстві Апостола Андрія Первозваного повідомили, що в чотирьох областях Росії вже існують парафії, які перейшли у порядкування Української Православної Церкви Київського Патріярхату. Головною причиною цього російське духовенство називає „антихристиянську співпрацю архиєреїв і Патріярха Алєксея II Російської Православної Церкви з КҐБ за часів комуністичного володарювання". В Києві 20-го лютого у Володимирському соборі відбулося висвячення на Єпископа архимандрита Йосипа Шибаєва на Бєлгородсько-Обоянську Епархію. Ця епархія була затверджена Синодом УПЦ КП після відповідного звернення до них духовенства, ченців та мирян із 16-ох парафій Курської та Бєлгородської областей.

ДО ВСІХ ЧЛЕНІВ УНСоюзу

Пригадуємо, що вкладки за забезпеченеві грамоти є платні на 1-ий день місяця, а не при кінці.

Просимо своєю точною вплатою допомогти секретареві вашого Відділу на час розчислитися за збірку вкладок до Головної Канцелярії.

Головна Канцелярія УНСоюзу